

WISŁAWA SZYMBORSKA

Nagrobek

Tu leży staroświecka jak przecinek
autorka paru wierszy. Wieczny odpoczynek
raczyła dać jej ziemia, pomimo że trup
nie należał do żadnej z literackich grup.
Ale też nic lepszego nie ma na mogile
oprócz tej rymowanki, łopianu i sowy,
Przechodniu, wyjmij z teczki mózg elektronowy
i nad losem Szymborskiej podumaj przez chwilę.

Sírfelirat

Ódivatúan, mint egy vessző, itt fekszik és hallgat
e pár sor szerzője. Örök nyugodalmat
adott neki a jó föld, bár ez a tetem
nem tartozott az irodalmi klikkek egyikéhez sem.
De hát pusztá sírhantján nincs is semmi persze
e versikén kívül, csak kuvik szól ott, meg lapu nő.
Utas, táskádból komputer-agyad vedd elő,
és Szymborska sorsán merengjél el egy percre.

Wisława Szymborska (1923–2012) Poznan közelében született, élete nagyrésztét Krakkóban töltötte. Lengyel irodalmat és szociológiát tanult a Jagiello-egyetemen. 1953 és 1981 közt a *Zycie Literackie* c. lap irodalmi szerkesztője volt. 1952-es bemutatkozása után számos verseskötete jelent meg, 1996-ban elnyerte az irodalmi Nobel-díjat. Verseit a világ minden fontosabb nyelvére fordították, magyarra először Kerényi Grácia, majd főleg Csordás Gábor és Gömöri György.

A költő lidérces álma

– Képzeld, mit álmodtam.
Látszólag minden egészen olyan volt, mint nálunk.
A láb alatt talaj, víz, tűz és levegő,
függőleges, vízszintes, háromszög, kerék,
bal- és jobboldal.
Tűrhető időjárás, elég kellemes tájak,
és számos élőlény, beszéddel is megáldva.
De másképp beszélnek, mint mi itt a Földön.

Mondataikban a feltétlen mód uralkodik.
A nevek szorosan a dolgokhoz tapadnak.
Semmit sem lehet hozzájuk tenni, elvenni, változtatni, átformálni.

Az idő mindig az órával egyezik.
A múlt és a jövőnek nagyon kicsi tér jut.
Az emlékezésre egyetlen elmúlt másodperc marad,
az előrelátásra is csak egy pillanat,
ami épp most veszi kezdetét.

Csak annyi szó, amennyi kell. Sohasem eggyel több,
ami azt jelenti, hogy líra nem létezik
és nincs se filozófia, se vallás.
Nincsen hely az efféle szabadosságra.

Semmi sincs, amit csak el lehetne gondolni,
vagy látni behúnyt szemekkel.

Keresni csak azt lehet, ami éppen közelünkben.
Kérdezni meg azt, amire kész a válasz.

Nagyon csodálkoznának,
ha tudnának csodálkozni,
azon, hogy valahol léteznek okok a csodálkozásra.

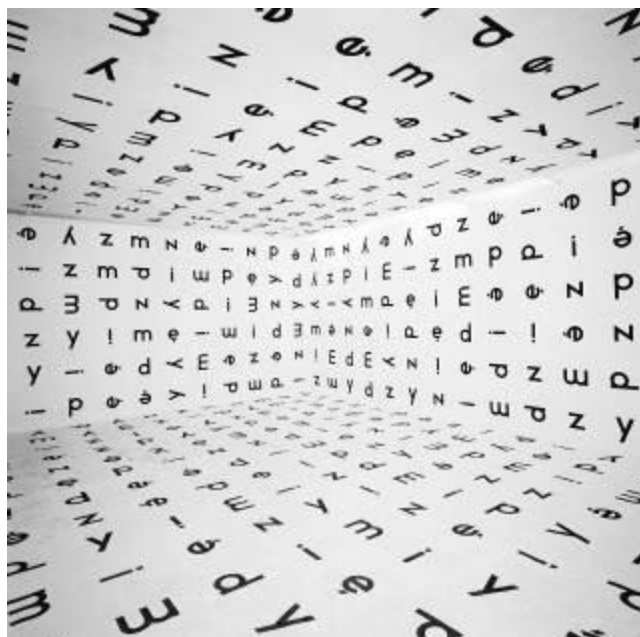
A „nyugtalanság” szót trágárnak itélik,
nincs ahhoz bátorsága, hogy megjelenjen a szótárban.

A világ még a legnagyobb sötétben is
számukra világos.
Mindenki jutányos áron jut árucikkekhez.
Mielőtt elmenne a kasszától, nem kér vissza a pénzből.

Érzelmileg – elégedettek. Minden zárójel nélkül.
Az élet: lábhoz tett pont. És zúgnak a galaktikák.

Ismerd be, ennél rosszabb
egy költővel nem történhet.
Utána meg semmi jobb nincs
annál, mint hogy fölébred az ember.

GÖMÖRI GYÖRGY fordításai

STANISLAW DRÓZDZ